

du må vente med at få dem, til du står med bogen i hånden!

Kronen på værket i vores hobby ligger i et vellykket **opdræt** – og på 32 sider kan vi lære en række gode ting om opdræt og ungerne efterfølgende opvækst!

Artsbeskrivelserne går generelt godt i dybden med de 7 *Pogona*-arter og deres liv i naturen. Hver især kommer de ind på udseende, udbredelse, levested, levevis, terrariehold og opdræt, ligesom der for nogle arter er givet taksonomiske betragtninger. Forud for disse artsbeskrivelser er der en over-

skuelig bestemmelsesnøgle med gode illustrationer.

Skægagamers sygdomme og behandling af disse er bogens sidste store afsnit, men ellers er der til sidst i bogen f.eks. en litteraturliste, en mindre ordliste og klimakurver for 8 klimastationer i forskellige dele af Australien.

Jeg synes, at de forskellige afsnit er godt afbalancerede, så de af både omfang og indhold virker vældig fornuftige og spændende. Det skyldes nok, at de tre forfattere har en tilpas varieret baggrund inden for praktisk terrariekundskab, pro-

fessionel herpetologi og feltekskursioner i Australien. En fin cocktail!

Køb den fra f.eks. den tyske fagboghandel Chimaira www.chimaira.de (med email-adresse frogbook@aol.com) for 29,70 euro (ca. 220 kr.) – du vil næppe fortryde det!

LITTERATUR

Carpenter, C. C., Badham, J. A. & Kimble, B. 1970. Behavior Patterns of Three Species of *Amphibolurus* (Agamidae). – *Copeia* 1970(3): 497-505.

Henrik Bringsøe

Boganmeldelser

Hauschild, A. & Bosch, H. 1999. *Bartagamen und Kragenechsen. Natur und Tier – Verlag, Münster, 96 sider. Pris: € 19,80.*

Den første bog, jeg her vil præsentere, har efterhånden nogle år på bagen. Selvom man normalt med herpetologisk litteratur ikke regner 5-6 år for noget væsentligt, er der alligevel inden for netop dette område sket en del siden.

Forfatterne til denne bog er begge dygtige terrariefolk med stribevis af publikationer bag sig i diverse tyske terrarietidsskrifter, og det i sig selv virker jo lovende, når man skal til at kigge nærmere på den.

Ganske interessant i denne bog er den grundige gennemgang af de forskellige skægagamarter (*Pogona*); ligesom i bogen af Köhler et al. (se anmeldelse på s. 215-216 i dette blad) bliver arterne beskrevet, og oplysninger om hold og op-

dræt af arterne opsummeres. Mig bekendt er kun *P. vitticeps*, *P. henrylawsoni* og lejlighedsvis *P. mitchelli* tilgængelige på markedet i øjeblikket; *P. barbata* har også tidligere været tilgængelig, men synes ikke længere at findes i Europa.

Terrariemæssigt har bogen lidt mangler – der kommer kun ganske kort ind på forskellige terrarietyper, og foder gennemgås kun flygtigt (under én side er sat af til dette emne). Det er derfor ikke denne bog, man skal bruge for at finde foder-skemaer m.m., men derimod denne bog man skal bruge, hvis man ønsker at finde oplysninger om arterne generelt samt ikke mindst få diverse artsspecifikke informationer.

Hos *Pogona vitticeps* ses en

stadig større udvikling af farveformer; disse berøres kun ganske kort (formentligt fordi bogen som nævnt er af »ældre« dato, og dette fænomen på daværende tidspunkt ikke var så udviklet som i dag).

Bogen kan bestemt anbefales som opslagsværk eller til læsning fra ende til anden. Jeg finder det bestemt også interessant, at der er blevet plads til kapitler om hold og opdræt af kraveagamer i denne bog, da de terrariemæssigt ikke ligger så langt fra skægagamerne. Til den beskudne pris, bogen har, synes jeg bestemt ikke, man bør snyde sig selv for at have denne ved hånden.

Hauschild, A. 2004. Die Bartagame Pogona vitticeps. Art für Art, NTV Verlag, 64 sider. Pris: € 9,80.

»Art für Art-serien« er efter min mening lidt af en genistreg fra NTV-forlaget. Meningen med bøgerne i denne serie er på let og overskuelig måde at tilbyde nybegyndere i hobbyen en håndbog, så de kan komme godt fra start med deres nye dyr. Bøgerne er skrevet af specialister inden for de respektive områder, og dette varsler god og grundig information. De er derudover skrevet på en måde, så de netop henvender sig til dem, der skal til at have deres første dyr af en pågældende art.

Bogen om skægagamer er specifikt om arten *Pogona vitticeps* og er skrevet af forfatteren fra den ovenfor anmeldte bog. I modsætning til den tidligere bog bruges der her kun få sider på generel introduktion til ar-

ten, en kort introduktion til dens naturlige levested og adfærd. Der bruges derimod rigeligt med sider på helt basal nyttig viden om hold af arten, om det rigtige foder, om mulighederne for at holde dem på fri-land og vigtigheden i ordentlige karantæneforhold til nye dyr.

Der afsluttes med en kort introduktion til opdræt af arten, men dette er ikke som sådan det vigtigste i denne lille fine håndbog.

Jeg vil klart anbefale denne bog til alle, der skal have deres første skægagam. Den er ikke så teknisk og bruger ikke så megen plads på ting, der ikke er direkte relevante for at få en god start. Den øvede skægagamholder vil derfor måske

ikke finde så meget nyt i den (selvom jeg nu nok synes, man stadig kan plukke diverse gode fif ud hist og her).

Efter min mening er denne bog, ligesom resten af »Art für Art-serien«, den perfekte vejledning, man som avler kan give aftagere af ens unger med i købet (måske mod en lille merpris). Herved sikrer man, at folk tager hjem med deres nye dyr, med ordentlig information ved hånden. Så er der ingen undskyldninger for ikke at holde dyrene ordentligt. Jeg ved, at andre herhjemme allerede har benyttet andre bøger i serien på denne måde ved salg af deres afkom, og man kunne ønske, at det var et eksempel til efterlevelse.

Bartagamen – DRACO, 22, Jahrgang 6 – 2005. NTV Verlag, 96 sider. Pris: € 8,60.

DRACO er et tysk tidsskrift, der udkommer fire gange om året som temahæfter. Hæfte nr. 22 handler som skrevet ovenfor om netop skægagamer. Som alle andre temahæfter i serien indledes med en artikel om generelle ting vedrørende temaet, i dette tilfælde en gennemgang af slægten *Pogona*. Denne udgør de første 20 sider af hæftet.

Derefter kommer der gang i de egentlige artikler. Første i rækken er en god lang artikel om grundlagene for rigtigt hold af *Pogona vitticeps*, som f.eks. hvor megen plads man skal bruge, afhængig af hvor mange dyr man vil have gående, hvordan terrarium skal sættes op, og hvordan det skal indrettes og om foder og hold generelt.

Dette følges op i den efterfølgende artikel, som er en FAQ om arten – her skabes der svar på nogle af de hyppigt stillede spørgsmål.

Fjerde artikel omhandler et selskabsterrarium i det nye Reptilium Landau – her beskrives tilblivelsen af et terrarium, hvori går skægagamer sammen med kraveagamer (*Chlamydosaurus kingii*), varanen *Varanus similis* og blåtungen *Tiliqua gigas evanescens*. Dette synes at fungere uden problemer i det store terrarium (10 m² grundflade), men bør nok ikke efterlignes under normale stueforhold.

Dernæst kommer en spændende artikel om observationer af østaustralske skægagamer i

naturen. De tre arter, der her omhandles, er *P. barbata*, *P. henrylawsoni* og *P. vitticeps*. Interessant finder jeg det her navnlig, at forfatteren hos *P. henrylawsoni* nævner, at han normalt fandt disse enkeltvis med over 100 meters afstand til hinanden, og kun en enkelt gang fandt et par sammen. Han nævner heller ikke noget om, at han har fundet *P. vitticeps* eller *P. barbata* flere sammen. Dette er interessant, fordi det i terrariohobbyen er en udbredt opfattelse, at skægagamer er sociale dyr – spørgsmålet er, om ikke dette er en egenskab, vi som ejere tillægger dem?

Næste artikel handler om hold og opdræt af *Pogona henrylawsoni*. Den vil nok være in-

teressant for en del, da også denne art er ved at få fodfæste i dansk terrariehobby.

Eric Pianka har herefter skrevet en artikel om den mindre kendte *Pogona minor*, som han har studeret i naturen, og denne artikel er derfor af mere teknisk karakter. Arten minder heller ikke så meget om de skægagam-arter, vi støder på i terrariehobbyen.

Den sidste skægagam-art, der lejlighedsvis tilbydes i hobbyen, er *Pogona mitchelli*. Denne er der naturligvis også en artikel om hold og opdræt af, men

jeg tvivler på, at den vil være relevant for særligt mange i Danmark foreløbig. Men måske kaster nogle sig også over denne art med tiden, selvom den vel p.t. må kaldes lidt af en raritet inden for hobbyen – den synes i hvert fald at være begrænset til en lille håndfuld opdrættere i øjeblikket.

Den sidste artikel i bladet omhandler dyrlægemæssige betragtninger og observationer om f.eks. parasitter, ernæringsbetingede sygdomme, vira og lungesygdomme. En interessant artikel, så man forhåbent-

ligt kan undgå nogle af disse tilfælde og i bedste fald opdage dem i tide, så der kan skrives ind.

Hæftet slutter af med en række boganmeldelser af bøger om emnet og nogle små nyttige oplysninger.

Alt i alt et hæfte med masser af guf for dem, der ønsker at vide lidt mere om *Pogona*-slægten som helhed og om mere dybdegående ting, hvad skægagamer angår.

Jan Grathwohl

Register for 48. årgang, 2005

Register over de vigtigste dyre- og plantenavne

I parentes er nummer for tidsskriftet (f.eks. (4) for nr. 4, juli/august), efterfulgt af sidenummer. Kursiverede sidenumre henviser til illustrationer.

- Agam, stribet øreløs (6): 212-213
Algerisk sandløberfirben (2): 35, 38-39, 42, 45
Almindelig svinemælk (6): 212
Anas platyrhynchos (1): 21-25, 21, 24
Anolis roquest summus (1): 1-7, 1, 4-5
Apalone ferox (4): 97
 spinifera (4): 110
Aspidoscelis uniparens (5): 157
- Blanus cinereus* (2): 39
Blødschildpadde, kinesisk (4): 102
Bredrandet landschildpadde (1): 14; (4): 121-123; 121; (5): 129-143, 129, 133, 136-137, 140-141
Butsnudet frø (1): 21-25, 21, 24
- Callagur borneoensis* (4): 98
Caretta caretta (4): 104, 111
Centralaustralsk netagam (6): 207, 209, 211-213
Centralaustralsk skægagam (4): 114, 116; (6): 161, 168-190, 168-169, 172-173, 176-177, 180-181, 184-189, 197-201, 197-199, 201, 204, 205, 206-207, 207-209, 211-214
Chamaeleo chamaeleon (2): 33-46, 33, 37, 41, 44
Chelodina longicollis (4): 110
 novaeguineae (4): 105, 112
 oblonga (4): 104
 rugosa (4): 107
 steindachneri (4): 104, 106
Chelonia mydas (4): 101, 103, 106
Chelydra serpentina (4): 103, 109
Chlamydosaurus kingii (6): 204
Chrysemys picta (4): 102, 106
Clemmys guttata (4): 106
Cnemaspis barbouri (5): 144, 146
 chanthaburiensis (3): 75-82, 76-77
 gigas (5): 146
 petrodroma (5): 145-146, 146
 spinicollis (5): 144, 145
 uzungwae (5): 144-146
Congo snegl (3): 85
Corallus hortulanus (5): 147, 149
Crotaphopeltis braestrupi (4): 127